

LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2022. szeptember „M”

I. A Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése egyenlegének alakulása, feltételrendszerének értékelése

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (továbbiakban: költségvetési törvény) a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) bevételi és kiadási főösszegét 3915 325,0 millió forintban, „0” egyenleggel határozta meg.

Az Ny. Alap bevételi előirányzata 2021. II. negyedévében módosításra került a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról rendelkező 2021. évi XLIV. törvény szerint: 90 000,0 millió forinttal csökkent a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és 18 700,0 millió forinttal a társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék előirányzat. Ezzel párhuzamosan az Ny. Alap „0-ás” egyenlegének biztosítása érdekében 108 700,0 millió forinttal növekedett a kiadások támogatására tervezett pénzeszköz-átvétel.

2021. novemberében az Ny. Alap egyenlegének módosítása nélkül, a költségvetési törvény 11. § (2) bekezdése alapján az Ny. Alap kezelőjének javaslatára a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által, a meghatározott méltányossági keretek között átcsoportosításra került sor. A Nyugellátások előirányzaton belül engedélyezésre került a Korhatár feletti öregségi nyugdíja előirányzathoz 15,0 millió forint a méltányossági jogkörben felhasználható Egyszeri segély előirányzatának növelésére.

A szociális hozzájárulási adó mértéke az előző év II. félévéhez képest nem változott, az év során 15,5% volt, melynek Ny. Alapot megillető része sem változott 2021 évben, 71,63% maradt.

A társadalombiztosítási járulék mértéke 18,5%, amelynek az 54%-a nyugdíjjárulék címen az Ny. Alapot illeti meg. Ez megfelel a biztosított által korábban fizetett 10%-os nyugdíjjárulék mértéknek.

A járulékfizetésre vonatkozó különös szabályok alapján fizetendő nyugdíjjárulék – változatlanul – 10% volt.

További meghatározó tényező, hogy a költségvetési törvény 59. §-a a 2021. évi nyugdíjmelés meghatározásánál 3,0%-os fogyasztói árnövekedés figyelembevételével számolt a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 62. § (1) és (2) bekezdése alapján.

A 2020. november 1-jei visszamenőleges 1,2%-os kiegészítő emelés után – amely nem képezte a tervezési bázis alapját – 2021. január 1-jével a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. január havi emeléséről szóló 538/2020. (XII. 2.) Korm. rendeletben meghatározottak alapján 3,0%-os nyugdíjmelés végrehajtására került sor.

2021. évben megkezdődött a 13. havi nyugdíj visszaépítése. Első lépésként februárban az előző havi ellátás egynegyedét kapták meg az arra jogosult nyugellátásban részesülők.

2021. májusában jelent meg a 254/2021. (V.18.) Korm. rendelet a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. júniusi kiegészítő – 0,6%-os – emeléséről. A rendelet alapján a 2021. júniusra járó ellátásokat a jogosultak számára már emelt összegben kellett folyósítani. A 2021. I-V. hónapokra járó emelés összegét, valamint a 13. havi nyugdíjakra járó emelés összegét a júniusi ellátással egyidejűleg, egyösszegben kellett folyósítani.

2021. októberében kihirdetésre került a Nyugellátások és egyes más ellátások 2021. november havi kiegészítéséről szóló 567/2021. (X. 6.) Korm. rendelet, amely alapján a nyugdíjak reálértéken tartásához novemberben 1,2%-os emelést kellett végrehajtani. A 2021. I-X. hónapokra járó emelés összegét a novemberi ellátással egyidejűleg, egyösszegben kellett folyósítani, a 13. havi nyugdíj „korrekciójával”.

A költségvetési törvény nyugdíjprémium kifizetésére céltartalékot képzett a Tny.-ben foglaltak és a makrogazdasági előrejelzések alapján. 2021 - ben Magyarország kiemelkedő gazdasági teljesítményére tekintettel a kormány döntése alapján – a 2021. évi nyugdíjprémiumról és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatásról szóló 568/2021. (X. 6.) Korm. rendelet szerint – az egyszeri juttatás összege egységesen 80 000 forintban került meghatározásra. Akinek ennél alacsonyabb összegű nyugdíjprémium járt, az egyszeri juttatás formájában kapta meg a 80 000 forint és a nyugdíjprémium közötti összeget, november hónapban.

A kormányrendelet megjelenését követően, az előirányzat felhasználási terv módosításra került. A nyugdíjprémium céltartalék támogatása 169 100,0 millió forintra módosult.

II. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek, kiadásainak teljesítése

Az Ny. Alap a 2021. évet 4 109 125,5 millió forint bevételi és 4 122 732,6 millió forint kiadási főösszeg mellett, 13 607,1 millió forint hiánnyal zárta.

A teljesítés alakulását a következő táblázat szemlélteti.

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	2021. évi teljesítés	millió forint; százalék	
					2021. évi telj. a módosított előír. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
Bevételi főösszeg	3 340 398,7	3 915 325,0	3 915 325,0	4 109 125,5	104,9	123,0
Kiadási főösszeg	3 651 142,5	3 915 325,0	3 915 325,0	4 122 732,6	105,3	112,9
Egyenleg	-310 743,8	0,0	0,0	-13 607,1		

A bevételek főösszege 4,9%-kal, 193 800,5 millió forinttal haladja meg a módosított előirányzatot. A kiadások főösszege pedig 207 407,6 millió forinttal, 5,3%-kal túlteljesült.

Az előző évi teljesítéshez viszonyítva a bevételi főösszeg 768 726,8 millió forinttal, 23,0%-kal, a kiadási főösszeg pedig 471 590,1 millió forinttal, 12,9%-kal növekedett.

Éves szinten az Ny. Alap bevételei az Ny. Alap kiadásainak 99,7%-át fedezték, így 13 607,1 millió forint összegű hiány képződött.

II. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek teljesítése

Az Ny. Alap 2021. évi bevételi főösszege 4 109 125,5 millió forint. A bevételek döntő hányadát (83,5%-át) a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és a járulékbévételek, hozzájárulások, valamint a késedelmi pótlék és bírság együttes 3 432 307,9 millió forint összege tette ki.

II. 1. 1. Nemzeti Adó- és Vámhivaltól érkező Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része, és a Társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék

A bevételek között meghatározó jelentőségű a *Nemzeti Adó- és Vámhivaltól (a továbbiakban: NAV-tól) érkező Szociális hozzájárulási adó, és a Társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék bevételek együttes*

3 407 296,5 millió forint összege. Ezen összeg 82 696,5 millió forinttal magasabb a módosított előirányzat értékénél, az előző évi teljesítéshez képest 167 404,7 millió forint összegű, 5,2%-os növekedést mutat.

millió forint; százalék

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	2021. évi teljesítés	2021. évi telj. az előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
NAV-tól érkező Szociális hozzájárulási adó és járulékbévételek összesen	3 239 891,8	3 433 300,0	3 324 600,0	3 407 296,5	102,5	105,2
Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része	1 703 512,6	1 752 500,0	1 662 500,0	1 692 133,3	101,8	99,3
Társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék	1 536 379,2	1 680 800,0	1 662 100,0	1 715 163,2	103,2	111,6

A **Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része 1 692 133,3 millió forint**, amely 29 633,3 millió forinttal, 1,8%-kal magasabb a módosított előirányzatnál, és 11 379,3 millió forinttal, 0,7%-kal alacsonyabb a bázisévi teljesítésnél. A szociális hozzájárulási adó előző évhez viszonyított csökkenésében meghatározott szerepet játszott a szociális hozzájárulási adó mértékének 2020. július 1-jétől – 17,5%-ról – 15,5%-ra történő csökkentése. Másik fontos szerepet játszó tényező a koronavírus járvány volt, amelynek negatív gazdasági hatásának tompítása érdekében egyes nehéz helyzetbe került ágazatoknál, illetve juttatásoknál (pl. SZÉP- kártya) munkaadói kedvezmények kerültek bevezetésre.

A **Társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék összege 1 715 163,2 millió forint**, amely 53 063,2 millió forinttal, 3,2%-kal magasabb a módosított előirányzatnál, és 178 784,0 millió forinttal, 11,6%-kal haladja meg az előző évi értéket. Az előző évhez viszonyított növekedés hátterében a bruttókereset-növekedés áll. A foglalkoztatottság kedvezőbb alakulása a KSH adatokban is nyomon követhető, amely szerint az alkalmazásban állók száma 3,4%-kal növekedett a bázisévhez képest, a bruttó átlagkereset 8,5%-kal növekedett, és az ezen adatok alapján számított bruttó keresettömeg pedig 12,2%-kal emelkedett. (Ez utóbbi adat az előző évben 6,2% volt.)

II. 1. 2. Egyéb járulékok és hozzájárulások

millió forint; százalék

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	2021. évi telj. az előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
Egyéb járulékok és hozzájárulások összesen	19 469,7	23 000,0	20 942,8	91,1	107,6
Megállapodás alapján fizetők járulékai	673,8	600,0	740,1	123,4	109,8
Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher	18 795,9	22 400,0	20 202,7	90,2	107,5

Egyéb járulékok és hozzájárulások összege 20 942,8 millió forint, amely összességében 2057,2 millió forinttal, 8,9%-kal alacsonyabb az előirányzatnál, és 1473,1 millió forinttal, 7,6%-kal magasabb a bázisidőszaki értéktől. Az Egyéb járulékok és hozzájárulások egyes jogcímeinek teljesítése a következők szerint alakult.

- *A Megállapodás alapján fizetők járulékainak 740,1 millió forint* összege 140,1 millió forinttal, 23,4%-kal több az előirányzatnál és 66,3 millió forinttal, 9,8%-kal magasabb a bázisévi teljesítésnél. E járulékok megfizetése 2020. július 1-től a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (továbbiakban: új Tbj.) 48. §-a alapján történik. A nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából, mértéke a nyugdíjjáruléknak mértéke 22% (2020. I. félévében 24% volt), 2020. év végén az érvényben lévő megállapodások száma 1344 darab volt, 2021. december 31-én pedig 1325¹ darab. Az ügyfelek 2021. évben 591 új megállapodást kötöttek, 1 megállapodást az év folyamán újra folyamatba helyeztek, miközben 621 megállapodás szűnt meg. A 2021 - ben érvényben lévő megállapodások 97,5%-a szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset, 2,0%-a az öregségi teljes, illetve résznyugdíjra jogosultsághoz hiányzó szolgálati idő megvásárlása, 0,5%-a pedig felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányok idejének szolgálati időként történő elismerése céljából került megkötésre.
- *Az Egyszerűsített foglalkoztatás után fizetendő közteher Ny. Alapot megillető része 20 202,7 millió forint* összegben teljesült, amely 2197,3 millió forinttal, 9,8%-kal alacsonyabb az előirányzatnál, és 1406,8 millió forinttal, 7,5%-kal mutat többet a bázisévi teljesítéstől. Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 8. § (2) bekezdése alapján e közteher – munkavállalónként, a munkaviszony minden naptári napjára – a mezőgazdasági és turisztikai idénymunka esetében 500 forint, az alkalmi munka eseteiben 1000 forint, a filmipari statiszta alkalmi foglalkoztatása esetén pedig 4000 forint összegben terheli a foglalkoztatót. Az így befolyt összegből az adóhatóság 91,8%-ot az Ny. Alapnak, 1,4%-ot az E. Alapnak, 6,8%-ot a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalapnak utal át (13. § (2) bek.). A pandémia ennél a foglalkoztatási formánál is éreztette negatív hatását.

II. 1. 3. Késedelmi pótlék, bírság

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2021. évi telj. az előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
<i>Késedelmi pótlék, bírság</i>	<i>4 763,0</i>	<i>5 800,0</i>	<i>4 068,6</i>	<i>70,1</i>	<i>85,4</i>

Késedelmi pótlék, bírság címen 4068,6 millió forint érkezett az Ny. Alap számlájára, amely 1731,4 millió forinttal, 29,9%-kal kevesebb az előirányzatnál, és 694,4 millió forinttal, 14,6%-kal alacsonyabb az előző évi teljesítésnél.

2001. január 1-jétől a NAV késedelmi pótlék és bírság számlájára befolyt összegből a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait megillető összeget a NAV számolja ki. A számítás alapja a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 13. számú mellékletében szereplő képlet.

¹ Módszertani változások miatt a 2021. évi állományi adatok (10 db megállapodást érintően) eltérnek az előző évek koherens adataihoz képest.

II. 1. 4. Költségvetési hozzájárulások

millió forint; százalék

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	2021. évi teljesítés	2021. évi telj. a mód. előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
<i>Költségvetési hozzájárulások</i>	70 889,0	446 513,0	555 213,0	670 875,0	120,8	946,4
Kiadások támogatására tervezett pénzeszköz-átvétel	70 889,0	316 075,0	424 775,0	424 775,0	100,0	599,2
Tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésének támogatása		77 000,0	77 000,0	77 000,0	100,0	
Nyugdíjprémium céltartalék támogatása		53 438,0	53 438,0	169 100,0	316,4	

Az Ny. Alap éves költségvetési hozzájárulásának együttes összege 670 875,0 millió forint, amely 20,8%-al haladta meg a módosított előirányzatot.

2021. évben a Kiadások támogatására tervezett pénzeszköz-átvétel – a módosított előirányzatnak megfelelően – 424 775,0 millió forint összegben teljesült.

A Tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésének támogatása 77 000,0 millió forint volt, amely az éves előirányzatnak megfelelően, a februári kifizetéshez igazodva teljes mértékben teljesült.

A módosított előirányzat felhasználási tervnek megfelelően a Nyugdíjprémium céltartalék támogatására 169 100,0 millió forint került átutalásra.

II. 1. 5. Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek

millió forint; százalék

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	2021. évi telj. az előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
<i>Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek</i>	5 332,8	6 703,0	5 855,1	87,4	109,8
Kifizetések visszatérülése és egyéb bevételek	5 332,8	6 703,0	5 855,1	87,4	109,8

A nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek 5855,1 millió forint összegben teljesültek, amely 847,9 millió forinttal, 12,6%-kal kevesebb az éves előirányzatnál, és 522,3 millió forinttal, 9,8%-kal haladja meg a bázisidőszaki teljesítést.

Az itt kimutatott bevételek 43,0%-át, 2514,8 millió forintot a magán-nyugdíjpénztárak átutalásai teszik ki. A bázisévhez viszonyítva 380,5 millió forinttal, 17,8%-kal növekedett.

A tárgyévet megelőző évhez kapcsolódó, az államháztartáson belüli, háztartások jogalap nélküli kifizetések megtérülésének teljesítésének 24,2%. A jogalap nélkül felvett ellátásokkal kapcsolatos megtérülések összege 2021-ben 1418,8 millió forint, amely 195,4 millió forinttal, 16,0%-kal magasabb az előző évi értéknél.

Az egyéb bevételek teljesítésénél kiemelendő még az Ny. Alapot megillető visszatérítések és egyéb végleges bevételek, melynek részaránya 20,6%-ot tesz ki. Összege 1208,7 millió forint, amely 19,1 millió forinttal, 1,6%-kal csökkent a bázisévhez képest.

A különféle egyéb bevételekből (megtérített ellátások, megtérítés a biztosítóktól (a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet 76/B. §), egyéb kárigény megtérítés, mulasztási bírság, késedelmi kamat, stb.) az Ny. Alapnak 712,7 millió forint bevétele keletkezett, ezen összeg 34,5 millió forinttal, 4,6%-kal kevesebb a bázisévi értéknél.

II. 1. 6. Vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2021. évi telj. az előír. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi telj. %-ában
<i>Vagyongazdálkodás bevételei</i>	52,4	9,0	87,5	972,2	167,0
Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás bevételei	52,4	9,0	87,5	972,2	167,0

A vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek 87,5 millió forint összegű teljesítése az Ny. Alapot járuléktartozás fejében megillető vagyonelemek értékesítéséből, hasznosításából származik. A teljesítésből 84,2 millió forint a pénzkövetelések tárgyévi megtérülése, az ingatlanok értékesítéséből 2,2 millió forint, az egyéb bérleti- és lízingdíj bevételekből pedig 0,4 millió forint bevétel keletkezett. Továbbá 0,4 millió forint a részvények értékesítéséből származik, járuléktartozás fejében átvett ingóság bevételéből 0,2 millió forint keletkezett.

II. 1. 7. A Nyugdíjbiztosítási Alap likviditása, a Kincstári Egységes Számlához kapcsolódó megelőlegezési számla igénybevételének alakulása

A likviditás és a hitelállomány alakulását az Ny. Alap esetében elsősorban a szociális hozzájárulási adó, valamint a járulékbévételek és hozzájárulások bevételei és a nyugdíj kifizetések közötti időbeli és összegszerű eltérés, valamint a költségvetési hozzájárulások összege és ütemezése határozta meg. Az Ny. Alap hitelállománya 2021. január 1-jén 310 526,5 millió forint, december 31-én 12 825,2 millió forint volt.

Az Ny. Alap 2021. évi költségvetése 13 607,1 millió forint hiánnyal teljesült.

Az Ny. Alap az év folyamán, egyetlen napon sem rendelkezett bevételi többlettel, minden nap volt hitelállománya, amelynek átlagos összege 349 301,9 millió forint/nap volt. Az egyes hónapokra vonatkozó átlagos összegek azonban jelentős eltéréseket mutatnak. A hitelállomány jelentősen csökkent december 20-án és azt követően, a szociális hozzájárulási adó és a járulékbévételeknek köszönhetően.

Az átlagos hitelállomány – a meghitelezett napokra vonatkozóan – a bázisévhez képest jelentősen nőtt (2020. évben 250 015,0 millió forint volt), a meghitelezett napok száma nem változott, elsősorban annak eredményeként, hogy a szociális hozzájárulási adó, valamint a járulékbévételek és hozzájárulások bevétele elmaradt a kiadások összegétől.

II. 2. A Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak teljesítése

Az Ny. Alap 2021. évi kiadásainak összege 4 122 732,6 millió forint. A kiadások döntő hányadát (99,8%-át) a nyugellátások képezik.

II. 2. 1. Nyugellátások

Az Ny. Alap 2021 - ben a saját jogú nyugellátásokat (öregségi nyugdíj, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíj, valamint a legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők részére megállapított öregségi nyugdíj), a hozzátartozói nyugdíjakat (özvegyi nyugdíjak főellátásként és kiegészítésként, szülői nyugdíj, árvaellátás), az egyösszegű méltányossági kifizetéseket, valamint a nyugdíjprémiumot és a tizenharmadik havi nyugdíj kifizetését finanszírozta.

Az Ny. Alap 2021. évi nyugdíjkiadása 4 116 340,0 millió forintot tett ki, amely a KSH – 2022. június 1-jei – STADAT 21.2.1.3. adattáblája alapján a GDP 7,4%-a. A kiadás átlagosan több mint 2 millió 126 ezer személy ellátását fedezte.

II. 2. 1. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap 2021. évi nyugdíjkiadása – főbb adatok

Az Ny. Alap 2021. évi nyugellátási kiadása az előzetes tényadatok alapján **4 116 340,0 millió forint**. Ez a teljesítés 209 155,0 millió forinttal, 5,4%-kal haladja meg a 3 907 185,0 millió forintos törvényi előirányzatot.

A nyugdíjprémium és egyszeri juttatás 2019. évre vonatkozó, elhúzódó megállapításokból származó, korrekciós tételeit, a 2021. évre vonatkozó nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kifizetéseit, valamint a 13. havi nyugdíj összesen 250 774,2 millió forintos kiadási összegét figyelmen kívül hagyva, a nyugdíjkiadás összege 3 865 565,8 millió forint. Ez az összeg a nyugdíjprémium és egyszeri juttatás, valamint a 13. havi nyugdíj nélküli 3 776 747,0 millió forintos előirányzati összegnél 88 818,8 millió forinttal, 2,4%-kal magasabb.

Az Ny. Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak 2021. évi kiadási adatait a következő táblázat tartalmazza.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2021. évi nyugdíjkiadása

	Kiadás (millió forint)	Létszám (ezer fő/hó)	Egy ellátottra jutó átlagos kifizetés (Ft/fő/hó)
Öregségi nyugdíj	3 453 778,6	2 018,2	142 609
Korhatár feletti öregségi nyugdíj	3 143 254,5	1 865,8	140 391
Nők korhatár alatti nyugellátása	310 524,1	152,4	169 761
Hozzá tartozói nyugellátás	411 175,1	735,7^{a)}	46 575
Özvegyi nyugdíj összesen	380 138,5	681,2	46 506
Özvegyi nyugdíj főellátásként	51 407,0	53,8	79 588
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	328 731,5	627,3 ^{a)}	43 668
Árvaellátás	31 036,6	54,5	47 435
Egyszeri segély	612,1		
NYUGDÍJKIADÁS (nyugdíjprémium, egyszeri juttatás és 13. havi nyugdíj nélkül)	3 865 565,8	2 126,6	151 479^{b)}
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás	171 254,4		
13. havi nyugdíj	79 519,8		

NYUGDÍJKIADÁS MINDÖSSZESEN (nyugdíjprémiummal, egyszeri juttatással és 13. havi nyugdíjjal)	4 116 340,0		
--	--------------------	--	--

a) A hozzátartozói kiegészítő ellátásban részesülők száma szerepel a sajátjogú nyugdíjaknál is, így az összlétszámot nem emeli. A létszámban csak a főellátásként folyósított ellátások szerepelnek.

b) A fő- és kiegészítő ellátások együttes összegének egy ellátott személyre vetítésével (tehát a főellátások 2 millió 126,6 ezres létszámának figyelembevételével) számolt érték.

II. 2. 1. 2. A nyugdíjkiadás alakulása az előirányzathoz viszonyítva

A 2021. évi nyugellátások, a nyugdíjprémium és egyszeri juttatás, valamint a 13. havi nyugdíj előirányzatához viszonyított alakulása

	2021. évi		
	Módosított előirányzat ^{a)} (millió forint)	Teljesítés (millió forint)	A teljesítés és az előirányzat különbsége (millió forint)
Nyugellátások kiadása	3 776 747,0	3 865 565,8	88 818,8
Nyugdíjprémium (előirányzat: Nyugdíjprémium céltartalék, teljesítés: nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadása)	53 438,0	171 254,4 ^{b)}	117 816,4
13. havi nyugdíj	77 000,0	79 519,8	2 519,8
Mindösszesen	3 907 185,0	4 116 340,0	209 155,0

a) A módosítás Fejezeti hatáskörben az egyszeri segély valamint a korhatár feletti öregségi nyugdíjja előirányzatot érintette.

b) 2021. évben januártól-októberig terjedő időszakban nyugdíjprémium és egyszeri juttatás címén 2019. évre vonatkozó, elhúzódo megállapításokból származó korrekciós tételek kifizetésére került sor. 2021. novemberében tárgyévre vonatkozó kifizetés történt 171,0 millió Ft összegben.

II. 2. 1. 2. 1. Eltérés az előirányzattól ellátás-csoportonként

Az Ny. Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak 2021. évi kiadását – összehasonlítva a bázisév tényadataival és a tárgyévi előirányzattal – az alábbi táblázat foglalja össze.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak kiadási adatai

	2020. évi tény	2021. évi módosított előirányzat ^{a)}	2021. évi tény	(millió forint, %)	
				2021. évi tény/ 2021. évi előirányzat	2021. évi tény/ 2020. évi tény
Öregségi nyugdíj	3 254 119,3	3 383 265,0	3 453 778,6	102,1	106,1
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	2 966 781,6	3 081 256,0	3 143 254,5	102,0	105,9
Öregségi nyugdíjként megállapított Korhatár feletti rokkantsági nyugdíjból átsorolt	2 625 429,1		2 815 777,3		107,3
	341 352,5		327 477,2		95,9

Nők korhatár alatti nyugellátása	287 337,7	302 009,0	310 524,1	102,8	108,1
Hozzá tartozói nyugellátás	389 867,5	392 867,0	411 175,1	104,7	105,5
Özvegyi nyugdíj összesen	360 409,6	364 364,0	380 138,5	104,3	105,5
Özvegyi nyugdíj főellátásként	51 076,9		51 407,0		100,6
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	309 332,8		328 731,5		106,3
Árvaellátás	29 457,9	28 503,0	31 036,6	108,9	105,4
Egyszeri segély	585,3	615,0	612,1	99,5	104,6
NYUGDÍJKIADÁS	3 644 572,1	3 776 747,0	3 865 565,8	102,4	106,1
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás együtt	302,8^{b)}	53 438,0	171 254,4	320,5	
13. havi nyugdíj		77 000,0	79 519,8	103,3	
NYUGDÍJKIADÁS MINDÖSSZESEN (nyugdíjprémiummal, egyszeri juttatással és 13. havi nyugdíjjal együtt)	3 644 874,9	3 907 185,0	4 116 340,0	105,4	112,9

^{a)} A módosítás Fejezeti hatáskörben az egyszeri segély valamint a korhatár feletti öregségi nyugdíja előirányzatot érintette.

^{b)} 2020. évben nyugdíjprémium és egyszeri juttatás címén csak 2019. évre vonatkozó, elhúzóó megállapításokból származó korrekciós tételek kifizetésére került sor

Az egyes ellátási kiadások előirányzathoz viszonyított alakulásával kapcsolatban a következőket emeljük ki.

A **korhatár feletti öregségi nyugdíjának** 3 143 254,5 millió forintos kiadása az előirányzatot 61 998,5 millió forinttal haladja meg, ami 2,0%-os túllépést jelent. Mivel a létszámalakulás a tervezettől kismértékben tér el, a túllépés a kiegészítő nyugdíjmelékek többletével és a magasabb átlagösszegű új megállapítások cserélődési hatásával magyarázható.

A **nők korhatár alatti nyugellátásának** 310 524,1 millió forintos kiadása 8515,1 millió forinttal, 2,8%-kal haladja meg a 302 009,0 millió forintos előirányzatát. Az előirányzathoz képest magasabb kiadás a tervezetthez képest nagyobb mértékű nyugdíjmeléssel és az átlagösszeg változásában szintén szerepet játszó cserélődéssel magyarázható. A kiadásnövekedést mérsékelte a tervezetthez képest megvalósult létszámváltozás.

Az **özvegyi nyugdíjak** 380 138,5 millió forintos kiadása 15 774,5 millió forinttal, 4,3%-kal magasabb a 364 364,0 millió forintos előirányzatánál. Az árvaellátás 31 036,6 millió forintos tényleges kiadása 2533,6 millió forinttal, 8,9%-kal magasabb a 28 503,0 millió forintos tervezett összegnél. Összességében a hozzá tartozói nyugellátásokra fordított 411 175,1 millió forintos kifizetés 18 308,1 millió forinttal, 4,7%-kal magasabb a 392 867,0 millió forintos előirányzatnál.

II. 2 .1. 2. 2. A nyugdíjkiadások előirányzatot meghaladó teljesülésének főbb okai

A nyugdíjkiadások 209 155,0 millió forinttal, 5,4%-kal meghaladták az előirányzott értéket. A kiadási többlet részletes levezetése a következő.

- Az előirányzat kalkulációjának alapját képező, **bázisévi nyugellátási kiadások mintegy 31 400,0 millió forinttal meghaladták** a 2021. évi előirányzat tervezésekor figyelembe vett 2020. évi várható értéket.

Ennek legfontosabb oka az évközi inflációs folyamatok miatt, 2020 novemberében végrehajtott 1,2%-os kiegészítő emelés (11 havi, egyösszegű kifizetés formájában). **Ez mintegy 41 300,0 millió forinttal növelte a bázisévi kiadásokat.**

Emellett a 2020-as bázisévben a nyugdíjasok létszáma, valamint az új megállapítások hatása is csekély mértékben (4 ezer fővel, illetve mintegy 200 forinttal) csökkentette a tervezésnél figyelembe vett létszámot/átlagösszeget. **E két tényező együttes hatása hozzávetőlegesen 10 200,0 millió forinttal csökkentette a báziskiadásokat. 300 millió forintos emelkedést jelentett** viszont a 2019. évben végrehajtott nyugdíjprémium-intézkedés 2021-ben, visszamenőleges hatállyal jelentkező kiadása.

A bázisévi, együttesen 31 400,0 millió forintos kiadási többlet 2021. évi hatása (az ellátások tárgyévi emelkedését is figyelembe véve) **mintegy 32 300,0 millió forint volt.**

- A nyugdíjas fogyasztói árindex évközbeni tényadatok alapján, az év során prognosztizált éves várható mértéke 4,8% volt, meghaladva a tervezéskor kalkulált 3,0%-ot. Ehhez igazodva a Tny. 62. § (3) és (6) bekezdései szerinti intézkedésekre került sor. A 2021. januári 3,0%-os nyugdíjemelést júniusban 0,6%-os, novemberben pedig 1,2%-os – januárra visszamenőleges hatályú – emelések egészítették ki, amelyek az ellátásokba beépültek.

A két kiegészítő intézkedés mintegy további 64 600,0 millió (a júniusi intézkedés 21 100,0 millió, a novemberi 43 500,0 millió) forintos – előirányzatban nem szereplő – éves kiadási hatással járt 2021-ben.

- A kiegészítő emelések hatását is figyelembe véve 2021 - ben 79 519,8 millió forint került kifizetésre **13 havi nyugellátásra**, mely **2519,8 millió forinttal haladta meg** az előirányzatot.
- A **nyugdíjmegállapítási és demográfiai folyamatok együttes** hatása miatti létszámcsökkenés a tervezésnél figyelembe vett hatáshoz képest **mintegy 42 000,0 millió forinttal mérsékelte a kiadásokat** 2021-ben.
- Az **állomány cserélődésének, összetétel-változásának** 2021. évi hatása **mintegy 36 930,0 millió forinttal haladta meg a tervezettet.** Ennek legfőbb oka az újonnan megállapított és a teljes állományi ellátások átlagának tervezettet meghaladó eltérése.
- A gazdaság 2021. évi teljesítménye alapján a korábbi éveknél magasabb, egységesen a maximális 80 ezer forintos összegben kifizetett **nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadása 117 816,4 millió forinttal haladta meg** az előirányzatban szereplő céltartalékképzésnél figyelembe vett összeget.
- Technikai jellegű korrekciónak tekinthető, hogy a visszaérkezett ellátások **az előző évhez képest – a nyugdíjprémiumot kiegészítő egyszeri juttatás és 13. havi nyugdíj nélkül – 3011,2 millió forinttal nagyobb mértékben kerültek elszámolásra 2021-ben**, csökkentve ezzel a kiadásokat. (Az előirányzat ennek változásával értelemszerűen nem kalkulált.)

Az előbbieket összefoglalva a 2021. évi nyugdíjkiadások előirányzatot meghaladó többletének főbb tényezői a következők:

(millió forint)

2021. évi báziskiadások többlete	32 300,0
Júniusi és novemberi kiegészítő nyugdíjemelések többlete	64 600,0
13. havi nyugdíj többlete	2 519,8
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás többlete	117 816,4
Létszámnövekedés és cserélődés tervezettől eltérő alakulása	-5 070,0
Visszaérkezett ellátások tervezettnél nagyobb kiadáscsökkentő hatása	-3 011,2
Összesen:	209 155,0

II. 2. 1. 2. 3. A nyugdíjprémium és egyszeri juttatás eltérése az előirányzattól

A Tny. szerint a nyugdíjprémium a havi ellátás egynegyedének, de legfeljebb 20 000 forintnak és a várható GDP növekedés 3,5% feletti részének (maximum 4-ig figyelembe vett) szorzata.

A 2021. évi költségvetés 4,8%-os GDP növekedéssel számolt.

4,8%-os GDP emelkedés esetén $(4,8 - 3,5 = 1,3)$, $(1,3/4 = 0,325)$, $(80\ 000\ \text{Ft} * 0,325 = 26\ 000\ \text{Ft})$ 26 ezer forint, vagyis a 80 ezer forint alatti nyugdíjak esetében a nyugdíj 32,5%-ának megfelelő egyszeri összeg került volna kifizetésre.

2021 őszén a Pénzügyminisztérium számítása szerint a GDP növekedés éves várható mértékét 7,5%-ban prognosztizálta. Így a Tny. alapján a szorzószám $(7,5 - 3,5)$ 4 lett.

Magyarország kiemelkedő gazdasági teljesítményére tekintettel a kormány döntése alapján – a 2021. évi nyugdíjprémiumról és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatásokról szóló 568/2021. (X. 6.) Korm. rendelet szerint – az egyszeri juttatás összege egységesen 80 000 forintban került meghatározásra. Akinek ennél alacsonyabb összegű nyugdíjprémium járt, az egyszeri juttatás formájában kapta meg a 80 000 forint és a nyugdíjprémium közötti összeget.

A novemberi nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kifizetett összege 171 017,1 millió forint volt, amely 2 millió 476,0 ezer ellátást érintett. A 2019. évi prémium és egyszeri juttatás 2021. évre áthúzódó, visszamenőleges, korrekciós kifizetéseivel együtt a nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadása 171 254,4 millió forint volt 2021-ben.

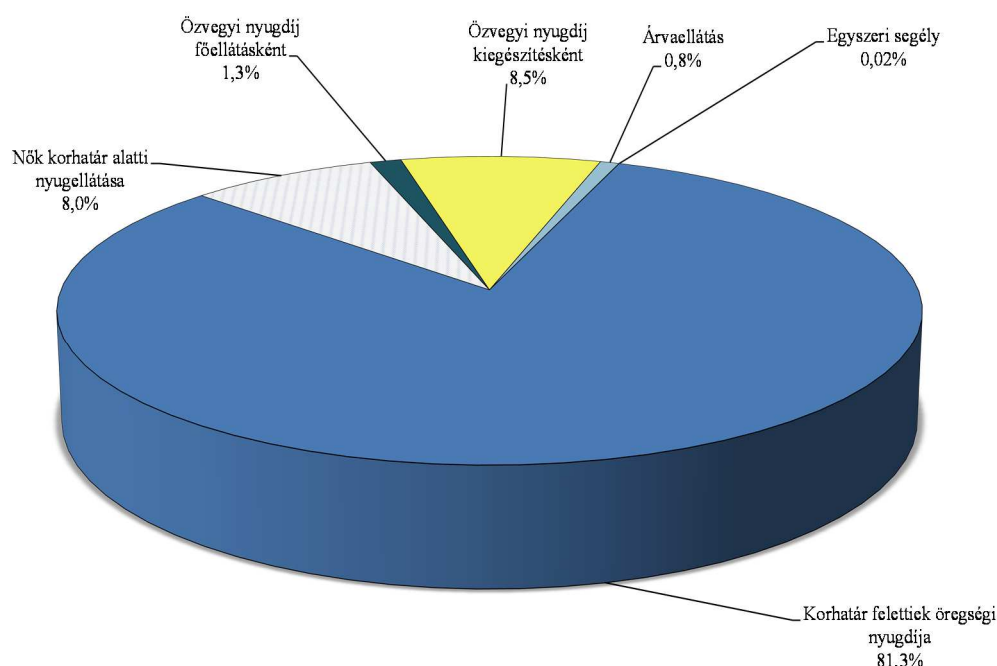
A nyugdíjprémium és egyszeri juttatás 171 254,4 millió forintos összkiadása 117 816,4 millió forinttal meghaladta a tervezettet. Az 53 438,0 millió forintos előirányzat több, mint háromszorosát meghaladó kifizetés a gazdaság kiemelkedő teljesítményének volt köszönhető, de hozzájárult az is, hogy a jogosultak köre bővült, a 2021. évben

megállapított ellátásokat is érintette, emellett valamennyi jogosult megkapta a 80 000 forintos maximális összeget.

Az összeállítás további része a 2021. évi nyugdíjkiadást – az ellátások összegébe nem beépülő – nyugdíjprémium, egyszeri juttatás és 13. havi nyugdíj kiadásai nélkül mutatja be.

II. 2. 1. 3. Az ellátáscsoportok kiadásának megoszlása

A nyugdíjkiadás döntő hányadát, (a kerekítési szabályok alkalmazásával) 89,3%-át az öregségi nyugdíjakra fizették ki. Ezen ellátási csoporton belül a korhatár feletti öregségi nyugdíjakra fordított kiadás a teljes nyugellátási kiadás 81,3%-a volt. A hozzátartozói ellátások kiadásán belüli részaránya 10,6%, melynek döntő részét (az összkiadás 8,5%-át) az özvegyi kiegészítő ellátások kiadásai tették ki. Az alábbi ábrán az egyes ellátáscsoportok kiadásának megoszlása látható.

II. 2. 1. 4. A nyugdíjkiadások alakulása az előző évhez viszonyítva

A bázisévi 3 644 572,1 millió forintos nyugdíjkiadáshoz viszonyítva 2021-ben 220 993,7 millió forinttal, 6,1%-kal növekedett a nyugdíjkiadás. A növekedést az alábbi tényezők határozták meg.

II. 2. 1. 4. 1. A kiadásnövekedés összetevői

A kiadásnövekedés levezetésekor (eltérően az Ny. Alap költségvetési adataitól) a visszaérkezett tételek levonását megelőző kiadási értékekkel, vagyis a ténylegesen folyósított ellátásokkal szükséges számolni. (Ez a kiadás feleltethető meg az ellátási létszámnak.)

A visszaérkezett ellátások 7251,5 millió forint összegű kiadási tételének levonása nélküli, folyósított ellátási összeg 3 651 823,6 millió forint volt 2020-ban. A 2021. évi folyósított kiadási összeg 3 875 596,2 millió forint, amely szintén tartalmazza a visszaérkezett tételeket 10 030,3 millió forintos összegben.

A folyósított kiadások változásának összetevői:

- **7,4%-os ellátási átlagnövekedés** – a kormány 538/2020. (XII.2.) rendeletében foglaltaknak megfelelően végrehajtott, 3,0%-os 2021. januári emelés, amelyet zömében egy 1,2%-os 2020. novemberi nyugdíjmelésben részesült állományra hajtottak végre – , a 254/2021. (V. 18.) Korm. rendelettel szabályozott júniusi 0,6%-os visszamenőleges emelés és az 567/2021. (X. 6.) Korm. rendelettel szabályozott szintén januárig visszamenőleges 1,2%-os emelés, az emelt összegre kalkulált 2,5%-os cserélődés; valamint
- **-1,1%-os létszámváltozás.**

A folyósított ellátások (visszaérkezett kiadásokat figyelmen kívül hagyó) kiadás-emelkedésének átlag- és létszámösszetevői a következők:

3 651 823,6 millió forint (2020. január-decemberi folyósított kiadás) *1,0736 (átlagos ellátási összeg emelkedése) *0,9885 (létszámváltozás) ~ 3 875 596,2 millió forint (2021. január-decemberi folyósított kiadás).

A 3 875 596,2 millió forintos összegből a visszaérkezett ellátások 2021. I-XII. havi 10 030,3 millió forintos összegét levonva – a kerekítési szabályok figyelembevételével – adódik a 3 865 565,8 millió forintos költségvetési összeg.

A kiadásnövekedés összetevői a költségvetési kiadások alapján:

Az Ny. Alap nyugdíjkiadásainak növekedésében az egyes tényezők hatása a következő:

– nyugdíjmelés	173 802,2	millió forint
– cserélődés, összetétel-változás	91 876,1	millió forint
– létszámváltozás	- 41 905,7	millió forint
– visszautalt ellátások miatti korrekció (kerekítve)	- 2 778,9	millió forint
Együttesen:	220 993,7	millió forint

II. 2. 1. 4. 2. A nyugellátások átlagos összege

2021-ben a visszaérkezett ellátásokkal csökkentett, a nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kifizetése, valamint a 13. havi nyugdíj nélküli ellátási kiadás alapján számolt átlagos ellátás összege 151 479 forint volt. Ez 7,3%-kal magasabb a 2020. évi 141 177 forintos összegnél.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások átlagos összege*

(Ft/fő/hó, %)

	2020. évi átlag	2021. évi átlag	2021. év/ 2020. év
Öregségi nyugdíj	133 045	142 609	107,2
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	131 307	140 391	106,9
Nők korhatár alatti nyugellátása	154 103	169 761	110,2
Hozzá tartozói nyugellátás			
Özvegyi nyugdíj összesen			
Özvegyi nyugdíj főellátásként	73 694	79 588	108,0
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	40 585	43 668	107,6
Árvaellátás	44 389	47 435	106,9
ELLÁTÁSOK ÖSSZESEN^{a)}	141 177	151 479	107,3

* A visszaérkezett ellátások figyelembevételével számolt ellátási kiadás alapján.

^{a)} A fő- és kiegészítő ellátások együttes összegének egy ellátott személyre vetítésével (tehát a főellátások számának figyelembevételével számolt érték).

Az ellátási átlagösszegek 7,3%-os növekedésében a legfontosabb tényező a nyugdíjemelés. **2021. január 1-jei hatállyal 3,0%-os nyugdíjemelésre került sor** az előzőekben ismertetett Korm. rendelet értelmében. A 3,0%-os emelés januári kiadása 9 031,9 millió forint volt, éves hatása 106 106,7 millió forintot jelentett a teljes növekményből. A januári nyugdíjemelésből közel 2 millió 133 ezer fő részesült. Az emelés egy főre jutó összege meghaladta a 4200 forintot.

A kormány döntése értelmében, az évközi makrogazdasági folyamatokra tekintettel 2021 júniusában 0,6%-kal emelkedtek a nyugellátások és más nyugdíjszerű ellátások januárra visszamenőleges hatállyal. A júniusi 0,6%-os emelés a januárig visszamenőleg kifizetett összeggel együtt 11 051,7 millió forint volt júniusban. Az emelés 2 millió 93 ezer főt érintett. Az emelés átlagos havi összege 880 Ft/fő volt.

A nyugdíjas fogyasztói árindex évközi folyamatok alapján kalkulált 2021. évi 4,8%-os várható mértéke alapján, 2021 novemberében további 1,2%-os mértékű nyugdíjemelésre került sor, amelynek kiadása a 10 hónapra visszamenőleg kifizetett összeggel együtt 39 927,1 millió forint volt novemberben. A januárig visszamenőleges egyösszegű kiegészítést 2 millió 49 ezer fő részére folyósították. Egy főre az emelés átlagos havi összege mintegy 1780 forint volt.

A méltányossági emelések hatására a 2021. évi kiadás 1378,9 millió forinttal emelkedett. A 785 millió forintos éves keretösszegeből a tárgyévi emelésekre 780,1 millió forintot fizettek ki, míg az előző évi emelések áthúzódó hatása mintegy 598,8 millió forint volt.

Az ellátási átlagösszegek növekedésében a nyugdíjemelés mellett a nyugdíjas állomány belső összetételének változásából adódó hatás is szerepet játszott. Ennek legfontosabb eleme, az állományba beléptek és kikerültek ellátásának különbsége (az ún. cserélődés). Tovább növeli az ellátási átlagot, hogy a viszonylag alacsony összegű hozzátartozói főellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás) létszáma (6,8, illetve 1,4 %-kal) csökkent a vizsgált időszakban. Így az állományban megnőtt a jóval magasabb átlagos összegű öregségi nyugdíjak részaránya. Nagyrészt ezek eredményeként (illetve egyéb kisebb jelentőségű folyamatok hatására) az egy főre jutó ellátás az intézkedésen túl 2,5%-kal emelkedett.

II. 2. 1. 5. Az ellátottak létszáma, ellátásszám

2021-ben átlagosan **2 millió 126,6 ezer fő** részesült a Ny. Alapból finanszírozott nyugellátásban. Ez **24,7 ezer fővel, tehát 1,1%-kal alacsonyabb** az előző év átlagos létszámánál.

A nyugdíjasok átlagos létszámának tervezési folyamatában a megvalósult létszámváltozáshoz képest csekély létszámcsökkenést mutatott a prognózis. A több folyamat együttes hatásaként megvalósult 24,7 ezer fős létszámcsökkenés okai a következők:

A létszámváltozás hatása -41 905,7 millió forintot jelent a kiadásváltozásból. A 2020 novembere óta megfigyelhető létszámcsökkenés tovább folytatódott, az előző év azonos időszakait figyelembe véve. A létszámcsökkenést egyfelől a beáramlási folyamatok magyarázzák. A 2020 I. félévében jelentkező létszámcsökkenés áthúzódó hatása, majd a 2021 második félévi létszámcsökkenés. Mindkét időszakot jellemzi, hogy aktuálisan nem volt nyugdíjkorhatárt elérő születési korosztály: az 1955 - ben születtek 2019 folyamán, az 1956-ban születettek pedig 2020 második és 2021 első félévében érték el a nyugdíjkorhatárt. Emellett a demográfiai (jelentős részben halálozási) tényezők is befolyásolták a létszám alakulását.

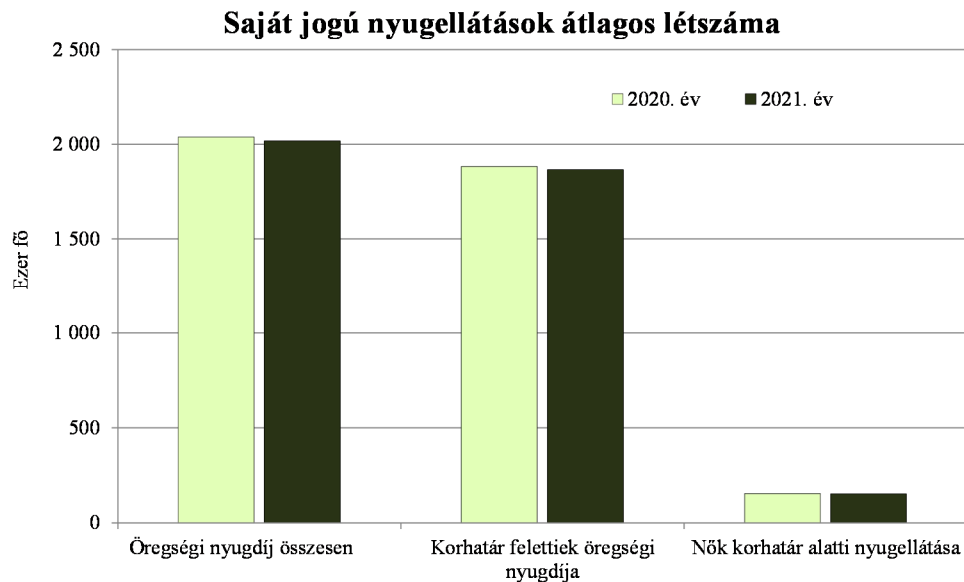
Az újonnan megállapított ellátások kiadása a valorizációs szorzók márciusi megjelenését követően az első félév végéig egyre jelentősebbé vált. 2021 - ben összességében több, mint 43 ezer új korbetöltött öregségi nyugellátás megállapítására került sor. Az év második felétől az új megállapítások száma már mérsékeltebben emelkedett, mivel az 1956. II. félévében születettek 2021. I. félévében már valamennyien betöltötték a korhatárt.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások főbb ellátáscsoportjainak létszáma

(ezer fő/hó, %)

	2020. év	2021. év	2021. év/ 2020. év
	Létszám (ezer fő/hó)		
Öregségi nyugdíj	2 038,2	2 018,2	99,0
Korhatár feletti öregségi nyugdíj	1 882,9	1 865,8	99,1
Nők korhatár alatti nyugellátása	155,4	152,4	98,1
Hozzá tartozói nyugellátás	748,2	735,7	98,3
Özvegyi nyugdíj összesen	692,9	681,2	98,3
Özvegyi nyugdíj főellátásként	57,8	53,8	93,2
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként ^{a)}	635,2	627,3	98,8
Árvaellátás	55,3	54,5	98,6
LÉTSZÁM ÖSSZESEN^{a)}	2 151,3	2 126,6	98,9

^{a)} A hozzátartozói kiegészítő ellátásban részesülők száma szerepel a sajátjogú nyugdíjknál is, így az összlétszámot nem emeli.

A **korhatár feletti öregségi nyugdíjak** létszáma 0,9%-kal alacsonyabb a vizsgált időszakban az előző évhez képest. Ebből az ellátotti körből a megállapításkor is öregségi nyugdíjasok száma 1,5%-kal csökkent 2021-ben. A korhatár feletti rokkantsági nyugdíjából átsorolt korbetöltött öregségi nyugdíjasok száma tovább mérséklődött, 2021 - ben 8,3%-kal (mivel e csoport létszáma már nem bővül). A nők korhatár alatti ellátásából a korbetöltéskor átsoroltak létszáma 2021-ben átlagosan 27,7 ezer fővel növelte a korhatár feletti öregségi nyugdíjasok létszámát.

A **nők korhatár alatti nyugellátásából** 2021-ben mintegy 3,0 ezer fővel, 1,9%-kal részesülnek kevesebben, mint 2020-ban.

Tovább folytatódott az özvegyi főellátások számának – demográfiai és jogszerzési okok miatti – hosszú évek óta tartó visszaesése is, mintegy 4,0 ezer fővel, 6,8%-kal csökkent a létszám. A kiegészítő ellátások száma 7,9 ezer ellátással, 1,2%-kal mérséklődött 2021-ben.

Az árvaellátások esetében is létszámcsökkenés figyelhető meg (-1,4%).

Méltányossági emelések, ellátások

Az Ny. Alapból finanszírozott kivételes nyugellátás-emelésre, nyugellátás megállapításra és egyszeri segély folyósításra, az ún. méltányossági ellátások megállapítására és folyósítására vonatkozó szabályokat a Tny. 66. §-a, illetve annak részleteit a végrehajtására kiadott 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet 72/B. §-a határozza meg. Az egyes méltányossági ellátások elbírálása során többek között a Korm. rendelet szerinti előírásoknak (pl. minimális szolgálati időnek, jövedelmi/pénzellátási összегhatár alatti feltételnek) kell megfelelni, az ellátások összege (pl. legkisebb és legmagasabb mértéke) is szabályozva van. Körültekintő mérlegelés alapján a jogszabályi feltételeknek megfelelő, indokolt kérelmek kerülhetnek csak teljesítésre.

A költségvetési törvény az Ny. Alap fejezeténél a Nyugellátások alcímen belül az adott előirányzat terhére méltányossági alapon megállapításra kerülő nyugellátásra 200 millió forintot, méltányossági alapú nyugdíjmelésre 800 millió forintot, egyszeri segélyre pedig 600 millió forintot állapított meg. A jogszabály lehetőséget biztosított a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter részére, hogy az Ny. Alap kezelőszervének javaslata alapján átcsoportosítson.

2021. III. negyedévig beérkező méltányossági kérelmek összetételének, a feldolgozási adatok áttekintése alapján az előirányzatok között átcsoportosításra került sor, melynek engedélyezését követően – november hónapban – az előirányzatok a következőképpen módosultak: a méltányossági alapú nyugdíjmelés előirányzata 785 millió forintra, az egyszeri segély előirányzata 615 millió forintra módosult.

Méltányossági nyugdíj-emelés és megállapítás, egyszeri segély

Megnevezés	2020.			2021.		
	Tárgyévben benyújtott kérelmek száma	Tárgyévben engedélyezett kérelmek száma	Egy főre jutó átlag *Ft/fő/hó **Ft/fő	Tárgyévben benyújtott kérelmek száma	Tárgyévben engedélyezett kérelmek száma	Egy főre jutó átlag *Ft/fő/hó **Ft/fő
Kivételes nyugellátás-emelés*	42 417	26 803	4 075	45 469	29 967	4 101
Kivételes nyugellátás megállapítás*	2 146	892	21 315	2 695	1 122	20 186
25. életévüket betöltött továbbtanuló árvák méltányosságából történő továbbfolyósítása*	559	395	32 409	554	347	30 388
Egyszeri segély**	46 171	31 306	18 700	45 086	32 007	19 126

*Egy főre jutó átlag Ft/fő/hó.

** Egy főre jutó átlag Ft/fő.

2021. évben 45 469 fő kérelmezett méltányossági nyugdíjmelést, amely 7,2%-kal magasabb a bázis évinél. Az év során engedélyezésre került 29 967 fő kérelme. Az elbírált ügyekhez viszonyítva a teljesítés aránya 66,9%, amely az előző évi teljesítési arányhoz képest növekedett. Az egy főre jutó emelés havi átlaga 4101 forint, amely minimálisan, 0,6%-kal emelkedett az előző évhez viszonyítva.

A nyugdíjak méltányossági jogkörben történő megállapítása iránt 2695 fő nyújtott be kérelmet, amely 25,6%-kal, 549 fővel több az előző évinél. 2021 évben 1122 fő részére állapítottak meg nyugellátást, amely 25,8%-kal magasabb a bázisévinél. A teljesítési arány az elbírált ügyekhez viszonyítva 45,0%-os volt.

A 25. életévüket betöltött, továbbtanulók árvaellátásának továbbfolyósítása iránti kérelmet 2021. évben 554 fő nyújtott be, amely 0,9%-kal alacsonyabb az előző évinél. Az év során elbírált 510 közül 347 kérelmet teljesítettek (68,0%). Az egy főre jutó átlag 30 388 forintot tett ki, amely 6,2%-kal csökkent az előző évhez képest.

Egyszeri segély iránti kérelmet a bázis évhez képest 1085 fővel (2,3%-kal) kevesebben nyújtottak be. Az év során 32 007 kérelem teljesítésére került sor (72,2%). A segélyek átlagösszege 19 126 forint volt, amely 2020 -hoz viszonyítva 2,3%-kal emelkedett.

II. 2. 1. 6. A nyugdíjak reálérték alakulása

A nyugdíjak reálértékének alakulását **kétféle megközelítésben** vizsgáljuk. Az egyik arra ad választ, hogy az **állományban folyamatosan benn levők nyugdíjának reálértéke hogyan változott**. Tehát a **nyugdíjemelések** (és egyéb nyugdíjnövelő intézkedések) fogyasztói árszínvonalhoz viszonyított változását méri.

A tartósan állományban levőkre vonatkozó reálérték-index azonban **nem a teljes nyugdíjas társadalom reálérték-viszonyait fejezi ki**. Minél hosszabb időszakot vizsgálunk ilyen módon, annál kevésbé reálisak a változatlan állomány reálérték-adatai, hiszen az állomány időközben jelentősen kicserélődött. Újonnan megállapított nyugellátások kerülnek be, illetve az elhunyt nyugdíjasok csökkentik a létszámot. Mindkét változás jellemzően növeli az ellátási átlagot, mivel az új nyugdíjak annál magasabbak, az elhunytak átlagos ellátása pedig alacsonyabb.

Ezért indokolt a **teljes öregségi nyugdíjas állomány átlagos ellátásának éves emelkedését is összehasonlítani az árindex-szel**. E mutatóban a nyugdíjemeléseken, egyéb nyugdíjintézkedéseken túl **az állomány-cserélődés – tehát alapvetően az új nyugdíjak elhunytakénál magasabb átlagának – hatása is megjelenik**.

A 2021. évi nyugdíjemelés összességében 4,9%-os volt, kizárólag a rendszeres emeléseket figyelembe véve. A tizenharmadik havi nyugdíj egynegyed részét – mint rendszeres juttatást – is figyelembe véve pedig 7,0%-kal emelkedtek az ellátások, amely 2,3%-os reálértékemelkedést jelent 2021 - ben. **Az öregségi nyugellátás átlagának növekedése – beleértve a 13. havi nyugdíj kifizetésének hatását is – 9,4% volt**, ennek figyelembevételével 4,6%-kal emelkedett az ellátások reálértéke. (Az utóbbi számbavétel a magasabb összegű induló nyugdíjak hatását, tehát **az állomány-cserélődést is tartalmazza**.)

Természetesen a nyugdíjak értékalakulásának két, eltérő szemléletű mutatója között az eltérés nagyobb hosszabbtávra visszatekintve. **1989-hez viszonyítva például a végig állományban lévők nyugdíja 23,2-szeresére nőtt, az (értelemszerűen az aktuális, tehát jelentősen változott állományokra kalkulált) átlagnyugdíj viszont 27,4-szeresére**. (Alapvetően a folyamatosan beáramló új nyugdíjak ellátásnövelő hatása miatt.) **Ebből kiindulva, az eltelt időszak fogyasztói árnövekedését (2002-től a nyugdíjasokét) figyelembe véve a két szemléletben az ellátások reálértéke 18,8%-kal illetve 40,0%-kal emelkedett 1989 óta összesen**.

Az egyes évekre bontott hatásokat a következő táblázat szemlélteti.

A nyugdíjak értékalakulásának mutatói

Évek	Fogyasztói árindex ^{a)}	Nyugdíj-emelés ^{b)}	Átlagnyugdíj növekedése ^{c)}	Nyugdíjak reálérték-változása ^{d)}	
				a nyugdíj-emelés alapján	az átlagnyugdíj növekedése alapján
1989					
1990	28,9	22,0	25,6	-5,4	-2,5
1991	35,0	25,6	24,8	-7,0	-7,5
1992	23,0	20,0	12,9	-2,4	-8,2
1993	22,5	18,0	19,7	-3,7	-2,3
1994	18,8	24,8	24,9	5,1	5,1
1995	28,2	15,4	15,5	-10,0	-9,9
1996	23,6	12,6	12,7	-8,9	-8,8
1997	18,3	19,5	20,1	1,0	1,6
1998	14,3	21,6	22,0	6,4	6,8
1999	10,0	14,2	14,1	3,8	3,7
2000	9,8	10,8	11,8	0,9	1,9
2001	9,2	15,9	16,5	6,1	6,7
2002	5,3/5,3	15,8	16,3	10,0	10,4
2003	4,7/4,6	13,1	13,9	8,1	8,9
2004	6,8/7,3	9,6	10,9	2,1	3,4
2005	3,6/3,9	9,5	11,4	5,4	7,2
2006	3,9/5,0	7,6	9,5	2,5	4,3
2007	8,0/10,7	6,5	10,4	-3,8	-0,2
2008	6,1/6,9	7,3	10,4	0,4	3,3
2009	4,2/4,9	-1,9	-1,4	-6,5	-6,0
2010	4,9/4,5	1,6	3,2	-2,8	-1,2
2011	3,9/4,4	4,3	1,1	-0,1	-3,1
2012	5,7/5,7	5,9	7,4	0,2	1,6
2013	1,7/1,5	5,2	6,1	3,6	4,5
2014	-0,2/-0,6	2,4	2,6	3,0	3,3
2015	-0,1/0,4	1,8	2,8	1,4	2,4
2016	0,4/0,6	1,6	2,6	1,0	2,0
2017	2,4/2,3	2,4	3,1	0,1	0,8
2018	2,8/2,7	3,0	5,2	0,3	2,4
2019	3,4/3,5	3,4	4,9	-0,1	1,3
2020	3,3/3,8	4,0	5,6	0,2	1,8
2021	5,1/4,6	7,0	9,4	2,3	4,6

^{a)} 2001-ig általános, 2002-től általános és nyugdíjas fogyasztói árindex.

^{b)} A nyugdíjasok teljes körére kiterjedő intézkedések (éves rendszeres emelések, a 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetése és megszüntetése) hatását jelző mutatók találhatóak.

^{c)} A sajátjogú öregségi nyugdíjasok átlagos nyugdíjösszeg növekedése, amelyben az emelések (intézkedések) mellett megjelenik az állomány változásának hatása is.

^{d)} A nyugdíjak reálérték változása a nyugdíjas árindexszel számolva.

II. 2. 1. 7. Tájékoztatás a Nyugdíjbiztosítási Alap visszaérkezett ellátásairól

A Ny. Alap 2021. évi nyugdíjkiadását csökkentő, visszaérkezett ellátások összege a nyugdíjprémiummal és egyszeri juttatással 10 268,9 **millió forint**. A 2020. évi visszaérkezett tételek **7255,0 millió forintos** összegéhez viszonyítva a 2021. évi összeg 3013,9 millió forinttal, 41,5%-kal magasabb. A 13. havi nyugdíj figyelembevételével, a visszaérkezett ellátások 2021. évi összege 10 396,4 millió forint.

A következő táblázat a visszaérkezések részletes adatait mutatja be ellátásonkénti bontásban.

Visszaérkezett ellátások

Ellátás	Kiadás (millió forint)	
	2020.	2021.
Öregségi nyugdíj	6 090,8	8 565,7
korbetöltött öregségi nyugdíj	6 017,2	8 411,5
- öregségi nyugdíjként megállapított nyugdíj	4 851,3	6 826,5
- korhatár feletti rokkantsági nyugdíjából átsorolt öregségi nyugdíj	1 119,1	1 484,5
- a nők korhatár alatti nyugellátásából korbetöltéskor átsorolt öregségi nyugdíj	46,7	100,5
nők korhatár alatti nyugellátása	73,7	154,2
Hozzá tartozói nyugellátás	1 160,5	1 464,5
árvaellátás	58,9	63,0
özvegyi nyugdíj	1 101,7	1 401,5
- özvegyi nyugdíj főellátásként	224,1	234,1
- özvegyi nyugdíj kiegészítésként	877,6	1 167,4
Egyszeri segély	0,1	0,2
Összesen nyugdíjprémium és egyszeri juttatás nélkül:	7 251,5	10 030,3
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás^{a)}	3,6	238,5
Nyugdíjprémium	3,5	232,7
Egyszeri juttatás	0,1	3,2
Nyugdíjprémiumot kiegészítő egyszeri juttatás		2,6
ÖSSZESEN nyugdíjprémiummal és egyszeri juttatással:	7 255,0	10 268,9
13. havi nyugdíj		127,5
MINDÖSSZESEN:		10 396,4

^{a)} A 2020. év nyugdíjprémium és egyszeri juttatás adatai a 2019. évre vonatkozó, elhúzódó megállapításokból származó kifizetések visszaérkezett tételei. A 2021. évi adat a 2021. évi kifizetés visszaérkezett tételei mellett tartalmazza a 2019. évi jogosultsághoz kapcsolódó, elhúzódó megállapításokból származó, visszamenőleges, korrekciós tételek visszaérkezéseit.

II. 2. 2. Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2021. évi telj. az előír. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi %-ában
Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai	6 266,2	8 137,0	6 392,4	78,6	102,0
Postaköltség	5 188,4	6 491,0	5 316,4	81,9	102,5
Egyéb kiadások	1 077,8	1 646,0	1 076,0	65,4	99,8

A költségvetési törvény a Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai jogcímen 8137,0 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott.

A **Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásainak** teljesítési összege 6392,4 millió forint, amely 1744,6 millió forinttal, 21,4%-ponttal alacsonyabb az előirányzatnál, és 126,2 millió forinttal 2,0%-kal haladja meg a bázisidőszaki értéket.

A **Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai döntő részét** (83,2%-át) a postaköltség 5316,4 millió forint összege teszi ki, amely 1174,6 millió forinttal, 18,1%-kal kisebb az előirányzatnál, az előző évi teljesítésnél pedig 128,0 millió forinttal, 2,5%-kal magasabb.

A postaköltség előző évhez viszonyított növekedését a 2021. december végén megkötött postai tarifa-megállapodás szerinti emelt díjtételek indokolják.

A postaköltségek 76,6%-át a nyugellátások utalásához kapcsolódó postautalvány 4072,6 millió forint költségei teszik ki. A postaköltségek 23,4%-át a levélposta költségek jelentik.

Az egyéb kiadások 1076,0 millió forint összegben teljesültek, amely 570,0 millió forinttal, 34,6%-kal kisebb az előirányzatnál, és 1,8 millió forinttal, 0,2%-kal alacsonyabb összegű a bázisidőszaki teljesítésnél.

Az egyéb kiadások legjelentősebb tétele (33,4%-a) a nyugdíjtranszfer, amelyet az Európai Unió tisztviselőinek és más alkalmazottainak nyugdíjbiztosítási átutalásáról és visszautalásáról, valamint egyes nyugdíjbiztosítási tárgyú és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2012. évi CXII. törvény, és a végrehajtására kiadott 219/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet szabályoz. Összege 359,4 millió forint, amely a bázis évhez képest 167,7 millió forint összegű csökkenést mutat.

Az egyéb kiadások között jelenik meg többek között a nyugdíjszakmai nyomtatványok költsége, a bankköltség, az előző évet érintő egyes bevételek visszatérítése, a fordítás költsége.

II. 2. 3. Vagyongazdálkodás kiadásai

Megnevezés	2020. évi teljesítés	2021. évi előirányzat	2021. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2021. évi telj. az előir. %-ában	2021. évi telj. a 2020. évi %-ában
Vagyongazdálkodás kiadásai	1,4	3,0	0,2	6,7	14,3
Ellátások fedezetésre szolgáló vagyongazdálkodás kiadásai	1,4	3,0	0,2	6,7	14,3

A vagyongazdálkodás kiadásai a vagyonelemek értékesítéséhez kapcsolódó kiadásokat tartalmazza.

Az ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás kiadása mintegy 0,2 millió forint volt, amely az előirányzat 6,7%-át teszi ki.

III. A Nyugdíjbiztosítási Alap ellátási szektorának mérlegtagozódása és egyes tételeinek alakulása

ESZKÖZÖK

Az eszközök éves záró állománya 33 533,5 millió forint. Az eszközök állománya az előző évhez viszonyítva 20,6%-kal nőtt.

A készletek a beszámolási időszakban 59,6 millió forinttal nőttek, mely az előző időszakhoz képest 21,4%-os állománynövekedést mutat. Az év végi állomány 337,6 millió forint, mely a

követelés (járuléktartozás) fejében, értékesítési céllal átvett készletek 228,7 millió forintos, valamint a vásárolt készletek 108,8 millió forintos állományát tartalmazza.

Az eszközök legnagyobb, 99,0%-os hányadát az ellátási szektorban a követelések adják, melynek értéke 33 195,9 millió forint.

A mérlegben a követelések között került kimutatásra a közhatalmi bevételekkel összefüggésben keletkező követelés, melynek értékvesztéssel csökkentett összege 32 091,8 millió forint, mely 5681,1 millió forinttal, 21,5%-kal nőtt az előző évhez viszonyítva.

A 2021. évben a közhatalmi bevételek NAV követelés állománya 109 852,1 millió forint, az elszámolt értékvesztés összege 77 760,3 millió forint.

A követelések kisebb része a működési bevételek járulék jellegű követeléseiből (megtérített ellátás, mulasztási bírság, járulék tartozás fejében megítélt pénzkövetelések) 221,7 millió forint, illetve a jogalap nélküli ellátás követelés 431,7 millió forintos állományából tevődik össze. Összességében a működési bevételek követelés állománya az előző évhez viszonyítva 168,9 millió forinttal csökkent.

A költségvetési évben esedékes követelések összege 32 745,3 millió forint, amely 5512,3 millió forinttal, 20,2%-kal magasabb az előző évinél, mely feltételezhetően a követelésállomány növekedésével magyarázható.

A költségvetési évet követően esedékes követelések összege 42,8 millió forint, mely az előző évhez képest jelentős 9,6 millió Ft csökkenést mutat.

A követelések között mutatjuk ki a követelés jellegű sajátos elszámolásokat 407,9 millió forinttal, mely az adott előlegek 197,0 millió forintos, és a nem társadalombiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kifizetéseknek és a meg nem térített 210,9 millió forintos értékét foglalja magába. Ezen sajátos elszámolásoknál a nyitó adatokhoz képest a növekedés 158,8 millió forint volt.

Aktív időbeli elhatárolások állománya nem volt 2021. évben.

FORRÁSOK

A források záró állománya 33 533,5 millió forint, mely a saját tőke 16 271,4 millió forint és a kötelezettségek 17 162,1 millió forint összegéből tevődik össze.

A saját tőke 2020. évi -286 365,8 millió forintos záró adatához képest 2021. évben ezen a mérlegsoron 16 271,4 millió Ft szerepel, a jelentős változást a 302 637,2 millió forintos mérlegszerinti eredmény okozza.

A kötelezettségek állománya az előző évi adatokhoz képest jelentős mértékben, 297 016,2 millió forinttal csökkent.

Passzív időbeli elhatárolások állománya nem volt 2021. évben.

IV. Nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások 2021. évi alakulása

2021. évben a nem az Ny. Alapból finanszírozott ellátások összes kiadása 150 675,3 millió forint, bevétele 150 470,6 millió forint, a finanszírozási hiány 204,7 millió forint volt.

A 2021. évi finanszírozás helyzetét tekintve a központi költségvetés által finanszírozott **korhatár alatti ellátások** kiadása 99 227,9 millió forint összegben teljesült, amely 6 558,8 millió forinttal meghaladta az éves előirányzat összegét (92 669,1 millió forint).

A kiadások 6,4%-kal nőttek a korhatár alatti ellátások 2020. évben teljesített kifizetéseihez (93 280,1 millió forinthez) képest.

A bevételek, amelyek összege 99 199,6 millió forint, 28,3 millió forinttal elmaradnak a kiadások összegétől, amelyet a zárszámadás keretében kell az Ny. Alap részére a központi költségvetésnek megtérítenie.

Korhatár alatti ellátásban 2021. évben átlagosan 33 490 fő részesült, az átlagos ellátás havi összege 235 352 forintot tett ki. Ezen belül:

- szolgálati járandóságban részesült 25 490 fő, 229 326 forint/fő/hó átlaggal,
- korhatár előtti ellátásban 8000 fő részesült, 254 551 forint/fő/hó átlaggal, ebből táncművészeti életjáradékban pedig 64 fő, akiknek havi ellátási átlaga 215 975 forint volt.

A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások ellátási kiadásai 23 323,9 millió forint összegben teljesültek (ebből 248,9 millió forint postaköltség), amely 5,1%-os csökkenést jelent a 2020. évben teljesített kifizetésekhez (24 569,7 millió forinthez) képest.

Ugyanitt kerül elszámolásra a hősi halott hozzátartozójának kiegészítő hozzátartozói támogatása, amelynek kiadása és megtérítése is 1,1 millió forint volt.

A bevételek összege 23 247,7 millió forintban teljesült, amely 76,2 millió forinttal elmarad a kiadásoktól, a hiányt a zárszámadás keretében kell az Ny. Alap részére megtéríteni.

Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátást 2021. évben átlagosan 73 326 fő kapott, az egy főre jutó havi ellátás összege pedig 25 438 forint volt. Részletezve:

- átmeneti bányászjáradékban, szénjárandóság kiegészítésben és kereset kiegészítésben 2094 fő részesült, 294 966 forint/fő/hó átlaggal,
- mezőgazdasági járadékot 1088 fő részére folyósítottak, 69 924 forint/fő/hó átlaggal,
- politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések jogcímen 51034 fő kapott átlagosan 19 850 forintos havi ellátást,
- házastársi pótlékot és jövedelempótlékot 8717 fő kapott, 18 025 forintos havi ellátási átlaggal,
- egyéb támogatásban (lakbér-hozzájárulásban, cukorbeteg támogatásban) 10 392 fő részesült.

A művészeti nyugdíjsegélyek kiadása a 2021. évben 1336,6 millió forint, a bevétele 1231,9 millió forint volt, 104,7 millió forint hiányt eredményezve.

MAK nyugdíjsegélyt 2021. évben 1730 fő részére folyósítottak, 61 562 forintos havi átlagos ellátási összegben.

A közjogi méltóságok részére járó juttatás, valamint a közjogi méltóságok utáni hozzátartozói nyugellátás kiadása és megtérítése is 645,1 millió forint volt.

A **pénzbeli kárpótlás** 1903,8 millió forintos kifizetése az előirányzat 1987,6 millió forintos összegéhez képest 83,8 millió forint megtakarítást eredményez.

A pénzbeli kárpótlás kiadásai 19,8%-kal, míg a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok kiadásai 9,1%-kal alacsonyabbak a 2020. évi kiadásoknál. Az ellátottak száma mindkét ellátás esetében csökkent (21,8 illetve 10,5%-kal), viszont mind a pénzbeli kárpótlás alapösszegének, mind a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok összegének emelésére sor került az év folyamán.

E két ellátás esetében a megtérítések összege együttesen 1904,4 millió forint, amely 0,6 millió forinttal meghaladja a kiadások összegét, a többletet zárszámadás keretében kell az Ny. Alapnak a központi költségvetés részére visszautalnia.

A Hadigondozottak Közalapítványa által finanszírozott hadigondozotti ellátások, és a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. (továbbiakban: MNV Zrt.) által finanszírozott vagyoni kárpótlási,

valamint a Nemzeti Földügyi Központ (továbbiakban: NFK) által finanszírozott termőföld életjáradékra váltásából adódó kiadások megtérítése – a jogszabályokban rögzített utólagos finanszírozási rendnek és a finanszírozókkal kötött megállapodásokban foglaltaknak megfelelően – a kifizetésekhez igazodik. Az éves szinten mutatkozó eltérések a hőközi kifizetésekből, ill. az év végi elszámolások miatti időbeli eltolódásokból adódnak. Részletezve:

A **hadigondozotti ellátások** kiadásai 16 101,8 millió forint összegben teljesültek, bevétele 16 100,1 millió forint volt, 1,7 millió forint hiányt eredményezve. A hadigondozotti ellátások kiadásai 8,0%-kal nőttek a 2020. évi kiadásokhoz képest.

A **vagyoni kárpótlási** életjáradék kiadása 384,8 millió forint, bevétele 384,9 millió forint volt, így a finanszírozási többlet 0,2 millió forint.

A vagyoni kárpótlási életjáradék kiadásai 22,8%-kal elmaradnak a 2020. évi kiadástól.

Az ellátottak száma a vagyoni kárpótlás esetében 25,4%-kal, míg a hadigondozotti ellátások esetében 5,0%-kal csökkent, ezt azonban részben ellensúlyozta az ellátások emelésének hatása.

Az egy főre jutó havi ellátás összege a vagyoni kárpótlásnál 3,8%-kal, a hadigondozotti ellátásoknál 2,9%-kal nőtt.

A **termőföld átadása ellenében megszerezhető életjáradék** kiadása a 2021. évben 7750,3 millió forint volt, amely 5,9%-kal alacsonyabb a 2020. évi kiadásnál. Az ellátottak létszáma ebben az ellátási körben 8,0%-kal csökkent

A Hadigondozottak Közalapítványa, az MNV Zrt., valamint az NFA által finanszírozott ellátások tekintetében a többletek, illetve hiányok rendezésére a finanszírozási megállapodások alapján kerül sor.

A működési költségterítések alakulása

A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások, valamint a korhatár alatti ellátások működési költségeinek megtérítése 1974,8 millió forint összegben teljesült.

A pénzbeli kárpótlási és a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok tekintetében a térítés 36,3 millió forint volt, a központi költségvetés által finanszírozott ellátások együttes működési költségterítése így 2011,1 millió forint volt.

A hadigondozotti ellátások 2021. évben megtérített működési költségeinek összege 321,6 millió forint, a vagyoni kárpótlási életjáradéknak a finanszírozói megállapodás alapján elszámolt működési bevétele 12,4 millió forint, a termőföld ellenében járó életjáradék megtérített működési költsége 41,2 millió forint volt. Az összes, nem az Ny. Alapból finanszírozott ellátás működési költségterítése a 2021. évben 2386,3 millió forint volt.

V. Tárgyvetet megelőző év zárszámadási törvényben foglalt rendelkezések végrehajtása

A Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról rendelkező 2021. évi CXVI. törvény 8. § (1) bekezdése értelmében az Ny. Alap 310 743,8 millió forint összegű hiánya a KESZ hitelállományból elengedésre került.

Az Ny. Alap közreműködésével, de nem az Ny. Alap terhére folyósított 2020. évi ellátásokhoz kapcsolódóan a megtérítési és visszautalási kötelezettségek teljesítése a 12. §-ban előírtak szerint végrehajtásra került.

